

Socialdepartementet
s.remissvar@regeringskansliet.se

Remissvar: Förbättrade möjligheter för barn att utkräva sina rättigheter enligt barnkonventionen

Er beteckning: S2023/02794

Sammanfattning

Länsstyrelsen i Västmanland har tagit del av betänkandet, *Förbättrade möjligheter för barn att utkräva sina rättigheter enligt barnkonventionen* och ställer sig positiva till helheten i utredningens förslag.

Länsstyrelsen har valt att kommentera de långa handläggningstiderna i klagomålshandlingen, förslaget om uppdrag till länsstyrelserna, erfarenheter från Länsstyrelsens uppdrag med Personligt ombud samt jämställdhets- och jämlikhetsaspekter.

Synpunkter

Länsstyrelsens synpunkter på förslagen och materialet i betänkandet.

1) Om att Sverige bör ratificera det tredje tilläggsprotokollet till barnkonventionen om en individuell klagomålsmekanism

Länsstyrelsen ställer sig positiva till förslaget som helhet.

Länsstyrelsen instämmer i utredningens synpunkter på problematiken med långa handläggningstider för klagomålshandling i FN:s kommittéer. Utifrån ett barnperspektiv anser Länsstyrelsen att det är av stor vikt att klagomålshandlingens verksamhet har resurser att möta ett ökat antal ärenden som kan antas komma efter en ratificering.

2) Om att föreslå åtgärder som säkerställer barns möjlighet att klaga och utkräva sina rättigheter enligt barnkonventionen i svensk lagstiftning

Länsstyrelsen ställer sig positiva till förslaget och anser att detta förslag är av stor vikt ur ett barnrättsperspektiv.

Länsstyrelsen välkomnar förslaget om ett uppdrag för länsstyrelserna att bistå kommuner och regioner i deras arbete med att göra verksamheterna kända, tillgängliga och anpassade för barn. Länsstyrelsen ser att det finns ett behov av att öka likvärdigheten i länet då det idag finns stora skillnader mellan kommuner.

Länsstyrelsen anser att utredningens förslag om finansiering till länsstyrelserna inte är tillräckliga för att genomföra föreslagna insatser. Kostnader för att exempelvis utforma regionala informationsytor och att ta fram olika former av informationsmaterial (digitalt och fysiskt) har inte tagits i beaktande. Av erfarenhet vet vi att detta tenderar att bli kostnadskrävande. Att länsstyrelserna dras med återkommande underfinansiering i barnrättsuppdraget lyfts också i Statskontorets rapport: [Kunskapslyftet för barnets rättigheter \(statskontoret.se\)](https://statskontoret.se)

3) Om att se över möjligheterna att staten bidrar till att etablera barnombud inom civilsamhällesorganisationer

Länsstyrelsen ställer sig positiva till förslaget som helhet.

Verksamheten med personligt ombud till vissa personer med psykisk funktionsnedsättning lyfts som en stödform som bedöms särskilt relevant i relation till frågan om barnombud/barnrättsbyråer. Länsstyrelsens erfarenhet att arbeta med uppdraget med personligt ombud är som helhet positiv. Länsstyrelsen vill dock framhålla två aspekter som vi anser vara angelägna att ta med vid utformningen av ny verksamhet:

- Det finns nackdelar med att det är två aktörer som har ansvar för administrationen av statsbidraget. För att öka likvärdigheten förordar Länsstyrelsen att Socialstyrelsen hanterar administrationen av det föreslagna statsbidraget för barnombud. Länsstyrelsen ställer däremot sig positiv till att bidra i arbetet genom att samordna, följa upp och utvärdera verksamheten i länet.
- I arbetet med personligt ombud saknas en nationell aktör med möjlighet att omhänderta systembrister. Det saknas mottagare för brister som identifieras regionalt men är av vikt för uppdraget nationellt.

I den nyligen (september 2023) publicerade kartläggningen [Personligt ombud till personer med psykiska funktionsnedsättningar](#) finns värdefull kunskap om systemet med personligt ombud att ta med i det vidare arbetet.

4) Övrigt

Totalt har samtal genomförts med 34 barn och unga i åldrarna 15 till 23 år varav 30 flickor och 4 pojkar. Länsstyrelsen anser att urvalet är för litet för att kunna vara representativt. Länsstyrelsen saknar vidare reflektioner om det sneda urvalet när det kommer till kön, eller andra faktorer som kan påverka ett barns position och handlingsutrymme. Att utredarna ”i möjligaste mån” har försökt inhämta röster från barn och unga med olika bakgrund och förutsättningar är ett tämligen otillfredsställande svar som saknar information om vem som de facto har fått uttrycka sig. Underrepresentationen av pojkar i sammanhangen gör att utredarna missar centrala delar i unga pojkars och flickors (olika) uppväxtvillkor. På samma sätt saknar vi också resonemang kring barn med funktionsnedsättning vad gäller så gott som samtliga förslag.

Ärendets beredning

Beslut i detta ärende har fattats av Landshövding Johan Sterte med utvecklingsledare Linda Falk som föredragande. I den slutgiltiga handläggningen har Länsråd Ulrica Gradin och enhetschef Sanela Cerimagic medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.